EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 17.12.2019
COM(2019) 641 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Letno poročilo o spremljanju izvajanja programa za podporo strukturnim reformam za leto 2018

{SWD(2019) 442 final}

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Letno poročilo o spremljanju izvajanja programa za podporo strukturnim reformam za leto 2018

UVOD

Evropska komisija od leta 2017 upravlja **program za podporo strukturnim reformam**, ki je namenski program s proračunom v višini 222,8 milijona EUR[1], namenjen podpori državam članicam pri oblikovanju in izvajanju institucionalnih in upravnih reform ter reform za spodbujanje rasti.

Strukturne reforme so po svoji naravi **zapleteni procesi**, njihovo oblikovanje in izvajanje pa zahtevata visoko specializirano znanje in spretnosti v vseh fazah. V nekaterih državah članicah zmogljivosti za uvedbo in izvajanje strukturnih reform pogosto niso ustrezne za reševanje upravnih, gospodarskih in socialnih izzivov, ki jih prinašajo take reforme.

Cilj programa je pomagati državam članicam pri **reševanju teh izzivov** in **krepitvi njihove zmogljivosti** za pripravo in izvajanje reform za spodbujanje rasti, pomoč pri krepitvi javnih institucij in uprav ter pri izboljšanju postopkov upravljanja ter učinkovitosti in odpornosti gospodarstva in družbe na splošno. Namen je okrepiti kohezijo in izboljšati konkurenčnost, produktivnost, trajnostno rast, ustvarjanje delovnih mest in naložbe.

To poročilo zagotavlja pregled **podpore, financirane v okviru programa za podporo strukturnim reformam za leto 2018**. V njem je opisan postopek izbire in izvajanja projektov, navedeni pa so tudi rezultati, ki so bili doslej doseženi s projekti v okviru programa za podporo strukturnim reformam za leti 2017 in 2018. Opisan je tudi postopek izbire in izvajanja podpornih ukrepov, ki se financirajo s prostovoljnimi prenosi sredstev Grčije in Bolgarije v program za podporo strukturnim reformam[2].

IZVAJANJE PROGRAMA ZA PODPORO STRUKTURNIM REFORMAM LETA 2018

Leto 2018 je bilo drugo leto, v katerem so se izvajale dejavnosti v okviru programa za podporo strukturnim reformam. Tako kot prvo leto je tudi drugo pokazalo, da je **povpraševanje** po programu v državah članicah **veliko – 24 držav članic** je predložilo **444 zahtevkov za podporo**, **znesek pa je po oceni petkrat višji od razpoložljivega proračuna programa za podporo strukturnim reformam za leto 2018**.

Komisija je **pri oceni** zahtevkov držav članic za financiranje v okviru programa za podporo strukturnim reformam v letu 2018 **upoštevala načela in merila** iz uredbe o

[1] Proračun se je povečal, ko je bila spremenjena prvotna Uredba o programu za podporo strukturnim reformam (EU) 2017/825 (UL L 129, 19.5.2017, str. 1) (Uredba (EU) 2018/1671, UL L 284, 12.11.2018, str. 3).

[2] Člen 11 uredbe o programu za podporo strukturnim reformam ter člena 25 in 59 uredbe o skupnih določbah (EU) št. 1303/2013 omogočata, da se program poleg svojega proračuna financira z dodatnimi prostovoljnimi prispevki držav članic iz virov, ki so na voljo za tehnično pomoč, na pobudo držav članic v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov (skladi ESI). Leta 2018 sta sredstva prostovoljno prenesli v program za podporo strukturnim reformam dve državi članici (Grčija in Bolgarija) (C(2018) 3748 final in C(2018) 5435 final).

programu za podporo strukturnim reformam. Na podlagi tega je bilo izbranih **146 zahtevkov iz 24 držav članic**.

Izbrani zahtevki so bili porazdeljeni po naslednjih glavnih področjih:

- **24 %** na področju upravljanja prihodkov in upravljanja javnih financ;
- **23 %** za rast in poslovno okolje (vključno s podnebjem in okoljem);
- **21 %** na področju trga dela, izobraževanja, zdravstva in socialne politike;
- **21 %** v zvezi z upravljanjem in javno upravo ter
- **11 %** v zvezi s finančnimi storitvami in dostopom do financiranja.

V skladu z načelom dobrega finančnega poslovodenja so imeli prednost pri financiranju zahtevki, ki so omogočili **hitro izvedbo podpore in hitro izvajanje reform na terenu**, ter zahtevki za obravnavanje **opredeljenih ciljev, pri katerih so bili pričakovani veliki rezultati na terenu**.

93 % zahtevkov, izbranih za financiranje v okviru programa za podporo strukturnim reformam za leto 2018, je neposredno povezanih s strateškimi prednostnimi nalogami EU:

- **55 %** jih je povezanih z izvajanjem reform v odgovor na **izzive, poudarjene v procesu evropskega semestra** (priporočila za posamezne države in poročila o državah);
- **29 %** jih je povezanih z **izvajanjem prednostnih nalog Unije** (unija kapitalskih trgov, enotni digitalni trg, energetska unija in podnebje itd.);
- **6 %** jih je povezanih **z izvajanjem prava Unije** in
- **3 %** so povezani z **izvajanjem programov EU za ekonomsko prilagoditev**.

Preostalih 7 % jih je povezanih z izvajanjem lastnih reform držav članic.

Do 30. novembra 2019 je bilo zaključenih 30 % projektov za podporo reformam, ki so se izvajali v okviru programa za podporo strukturnim reformam za leto 2018 (brez prostovoljnih prenosov v skladu s členom 11 uredbe o programu za podporo strukturnim reformam), 70 % projektov pa se je še naprej izvajalo na terenu.

Največji delež **podpornih ukrepov** je namenjen:

- izboljšanju procesov v davčnih upravah in okrepitvi izpolnjevanja davčnih obveznosti (13 %);
- krepitvi sistemov izobraževanja in usposabljanja (9 %);
- digitalizaciji javne uprave (8 %);
- spodbujanju učinkovitosti in uspešnosti javnega sektorja (8 %);
- izboljšanju dostopnosti, učinkovitosti in odpornosti sistemov zdravstvenega varstva (7 %);
- razvoju nacionalnih in čezmejnih kapitalskih trgov (5 %).

NAPREDEK PRI DOSEGANJU CILJEV PROGRAMA

Na splošno je iz drugega leta izvajanja programa za podporo strukturnim reformam razvidno, da lahko program **znatno prispeva** k prizadevanjem nacionalnih organov držav članic za **opredelitev in odpravo nekaterih strukturnih pomanjkljivosti**, ki ovirajo oblikovanje in izvajanje reform.

Program je na primer pripomogel k **pregledu sedanjih zakonodajnih postopkov** (npr. sprejetje novega zakona o upravljanju podjetij v državni lasti), **opredelitvi slabosti in zagotovitvi priporočil za izboljšave** (npr. priporočila o tem, kako določiti objektivna merila za zaposlovanje, ocenjevanje in napredovanje sodnikov). Program je prav tako pripomogel k **povečanju zmogljivosti držav članic za opredelitev učinkovitejših postopkov in metodologij** (npr. z razvojem ocene kakovosti usposabljanja učiteljev) in/ali doseganju napredka v smeri **učinkovitejšega upravljanja človeških virov** (npr. z zagotavljanjem konkretnih pobud za prehod v zvezi z upravljanjem talentov, strateškim upravljanjem človeških virov in vzpostavljanje močnejše inovacijske kulture v javni upravi).

Ukrepi, izbrani in izvedeni v okviru programa za podporo strukturnim reformam za leto 2018, so namenjeni tudi zagotavljanju evropske dodane vrednosti. To se izvaja prek **dopolnjevanja in sinergij z drugimi programi** in politikami na nacionalni ravni, ravni Unije in mednarodni ravni, in/ali z njihovim prispevkom k **spodbujanju medsebojnega zaupanja in sodelovanja** med državami članicami upravičenkami in Komisijo. Ukrepi so namenjeni tudi omogočanju razvoja in izvajanja rešitev, ki obravnavajo nacionalne izzive, pozitivno pa tudi vplivajo na **čezmejne izzive ali na izzive v celotni Uniji**. Za ponazoritev so navedeni naslednji primeri:

- podporni ukrepi, **ki pomagajo opredeliti ozka grla pri izvajanju Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo** (ESPR);
- podporni ukrepi, namenjeni **zagotavljanju skladnosti z okoljsko zakonodajo EU**;
- izmenjava **najboljših praks** z državami članicami, ki so uspešno izvedle **preglede porabe na istih področjih politike** kot država članica prosilka;
- podpora **trem različnim državam članicam** pri reformi zdravstvenega sistema, katere cilj je povečati pokritost in učinkovitost presejalnih programov za odkrivanje raka na debelem črevesu in danki, da bi se zmanjšalo število ljudi, obolelih za rakom.

Čeprav ni v pristojnosti tega poročila, da bi ponazorilo končne učinke reform[3], ki so jih države članice morda začele zaradi podpornih ukrepov, ki se izvajajo v okviru programa za podporo strukturnim reformam, lahko rečemo, da je **program za podporo strukturnim reformam na dobri poti, ko gre za doseganje njegovega splošnega cilja**.

Podporni ukrepi, ki se izvajajo v okviru prvih dveh krogov programa za podporo strukturnim reformam (v letih 2017 in 2018), **prispevajo k oblikovanju in izvajanju institucionalnih in upravnih reform ter reform za spodbujanje rasti**.

Med projekti, ki se izvajajo v okviru programa za leti 2017 in 2018, jih je 123 že prispevalo k doseganju konkretnih rezultatov, kot so:

- nova strategija za notranjo revizijo v javnem sektorju;

[3] Komisija v skladu s členom 16 uredbe o programu za podporo strukturnim reformam predloži neodvisno poročilo o vmesni oceni z informacijami o doseganju ciljev programa, učinkovitosti porabe sredstev in evropski dodani vrednosti programa ter nadaljnji ustreznosti ciljev in ukrepov.

- priporočila, kako določiti objektivna merila za zaposlovanje, ocenjevanje in napredovanje sodnikov;
- spletna in uporabnikom prijazna orodja za mala in srednja podjetja (MSP) v državi članici, ki MSP pomagajo pri boljšem razumevanju in spoštovanju regulativnega okvira;
- celovit informacijski okvir za nacionalni regulativni organ za vodo;
- priprava in sprejetje zakonov in drugih predpisov ter uvedba orodij za prispevanje h kakovosti, dostopnosti in dolgoročni fiskalni vzdržnosti sistemov zdravstvenega varstva in dolgotrajne oskrbe;
- izvajanje izobraževalnih reform, ki temeljijo na mentorstvu, usposabljanju in obogatenem avdiovizualnem gradivu;
- priporočila za pomoč pri izvedbi pregleda javne porabe za farmacevtske izdelke v ambulantah;
- izvajanje srednjeročne davčne strategije in
- razvoj srednjeročne strategije za razvojno banko.

SKLEPNA UGOTOVITEV

V drugem letu izvajanja programa za podporo javnim reformam je prišlo do **povečanja povpraševanja držav članic po programu**, pri čemer jih je **24** predložilo **444 zahtevkov za podporo** (povečanje s 16 držav članic, ki so predložile 271 zahtevkov za podporo v okviru programa za podporo strukturnim reformam za leto 2017).

Na splošno se je v prvih 2 letih izvajanja programa za podporo strukturnim reformam pokazalo, da lahko program nacionalnim organom pomaga opredeliti in odpraviti strukturne pomanjkljivosti in ozka grla pri oblikovanju in izvajanju reform. To kažejo številni **konkretni primeri rezultatov in nadaljnjih ukrepov vlad**.

Čeprav so podporni ukrepi zasnovani tako, da prispevajo k procesu reform, pa **učinkovito spremljanje ukrepov v smislu dejanskega izvajanja reform ostaja v pristojnosti države članice prejemnice**.

Komisija bo v prihodnjih letih še naprej spremljala uporabo podpornih ukrepov ter izvajanje institucionalnih in upravnih reform ter reform, ki spodbujajo rast.